

ANTRENÖRLÜK ETİĞİ VE İLKELERİ

Doç. Dr. Yetkin Utku KAMUK

ETİK

Etik insanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri, normları, kuralları, doğru-yanlış ya da iyi- kötü gibi ahlaksal açıdan araştıran bir felsefe disiplini dir.

- Karakter anlamına gelen, Yunanca "ethos" sözcüğünden türetilmiştir.
- Etiğin temel konusu, insanın eylemlerini ahlaki açıdan değerli ya da değersiz kılanın ne olduğudur.
- Etik her şeyden önce istenilecek bir yaşamın araştırmalı sıdır.

Etik-Ahlak Ayrımı

Ahlak bir toplumsal oluşuma, sınıfa, kesime özgü, tarihsel ve somut olarak belirlenmiş, törel görüşler, değerler, normlar, ilişki ve davranış biçimlerinin tümüdür.

- Ahlak görelidir.
- Ahlak toplumdan topluma değişebilir.
- Ahlak aynı toplum içinde farklı gruplar arasında farklılık gösterebilir.

Etik-Ahlak Kavramları

Bu iki kavram birbirinden ayrı düşünülemez ve birbirinin tamamlayıcısıdır. Etik, “ahlak üzerine düşünme ya da ahlak üzerine felsefe yapma etkinliği” olarak ifade edilirken, ahlak ise Arapça “hulk” sözcüğünün çoğuludur ve “davranışlar” anlamına gelmektedir. Dolayısı ile ahlak insan davranışlarını ifade eder, etik ise insan davranışlarının temelini araştıran bir disiplindir.

Etik-Ahlak Kavramları

Bu noktada etiğin doğru veya yanlış davranışın teorisi, ahlakın ise onun davranışa dökülüş biçimi olduğunu söyleyebiliriz. Bu iki kavramının birbirinden ayrılamamasının nedeni iç içe geçmiş olmasındandır. Etik bir ahlak felsefesidir, ahlak da etiğin araştırma alanıdır. Etik ahlakın ve ahlaki davranışın kökenlerini araştırır. Sporun evrensel olma durumu göz önüne alındığında, sporda da ahlaki davranışların incelenmesinde ve bazı davranışların örnek olarak ortaya çıkarılmasında spor etiği kavramı yol göstericidir.

Etik-Ahlak Ayrımı

Etik;

- Geçmişten bu güne ilişkin doğru ve yanlış ölçülerinin anlatımıdır.
- Ahlak kurallarının ve değerlerin incelenmesi sonucu ortaya çıkar
- Ahlak felsefesidir.

Ahlak, etiğin araştırma konusudur.

Spor Etiği

Spor etiği içerisinde yer alan fair-play kavramı, adil ve dürüst oyunu ifade etmektedir. Spor yaparken veya müsabakalar içerisindeyken nasıl davranılması ve kurallara uyulması gerektiğini anlatan bir st ahlak durumudur. Sporla uğraşan herkesi ilgilendiren bir kavramdır. Ayrıca sadece sportif ilişkileri düzenlemez, bir kültür durumu olarak da karşımıza çıkmaktadır. Kuyrukta sıra beklemek, başkalarına saygı göstermek, kendi hakkına sahip çıkmak gibi. Bunlar sporla yayılabilecek ve toplumsal yaşayışı da olumlu yönde etkileyecek davranışlardır.

Örneğin, 11 yaşındaki minik sporcunun kros seğmelerinde başılangıçta düşen arkadaşını yarışını bırakarak ambulansın bulunduğu noktaya kadar taşıması spor etiğinin bir gereğidir. Jokey Erhan Yavuz'un yarış sırasında atın kopan kantarmasını rakibine uzatarak yarışın tamamlanmasını sağlaması 2019 yılında spor müsabakalarında fair play örnekleri olarak karşımıza çıkmıştır.

Bu davranışlar sadece spor alanında gibi gözükse de aslında toplumsal karakterin gelişimini de desteklediğini söylenebilir. Sporcuların yansıttığı örnek insan modeli aslında tüm toplumca benimsenmelidir. Çünkü parkurlardaki dil aslında günlük hayatın içinde de karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, koşucuların yarışlar başlamadan birbirlerine başarılar dilemesi sabah markette karşılaştığın tanımadığın birine günaydın demekle aynı anlamı taşımaktadır.

Spor Etiği

Spor etiğinin kapsadığı erdemler: Spor etiği, birtakım temel erdemleri kapsamaktadır. Bunlar; adalet, eşitlik ve tarafsızlık doğruluk ve d¼r¼stl¼k, profesyonellik ve sorumluluk, saygı, g¼venilirlik, ¼nemseme, vatandaşlıktır.

Etik ve Yasalar

Bireylerin doğru ve yanlış ya da iyi ve kötü davranışlarının ölçütleri ve kötü-yanlış davranışlarının cezalandırılması yasalara göre belirlenir.

O halde, yasalar bu düzenleme ve yaptırımları ortaya koymuşsa, etiğin ne gibi bir işlevi vardır?

- Etik ilkeler yıllarca süren bir gelişmenin sonucunda ortaya çıkarlar.
- Yasal düzenlemeler genellikle etik tartışmalardan sonra gerçekleşir. Örneğin; Amerika'da çevre koruma konusu etik ve ahlaki bağlamda 1950'lerde tartışılmaya başlanmış, ancak çevre korumaya ilişkin ilk temel yasa 1960'larda yürürlüğe girmiştir.
- Belli bir konuya ilişkin etik tartışmalar başlayıp, dikkatler bu konu üzerinde odaklandıktan sonra, etik sorunlara yol açan konuların çözümlenmesini sağlayan yasal düzenlemeler gerçekleştirilmektedir.

Etik ve Sporda Etik İlkeler

Eitzen sporda uyulması gereken etik ilkeleri 4 maddede açıklamaktadır:

- Sporcu bir araç değil amaç olarak görülmelidir.
- Spor yarışmaları adil olmalıdır.
- Sporda katılım, liderlik, kaynaklar ve ödüller başarı odaklı olmalıdır.
- Spor yarışmalarında tüm katılımcıların güvenliği sağlanmalıdır.

Etik ve Sporda Etik İlkeler

Kapitalizm ve küreselleşme sonucunda toplumsal değerlerde de bazı değişiklikler olmuştur. Maddi kazancın ön plana çıkması doping kullanan, şiddete başvuran, rakibinin zor durumundan faydalanarak fırsatçılık yapan, haksız eylemlerde bulunan ve bu eylemleri hoş gören kirli zihniyetli sporcu ve spor yöneticilerinin varlığını ortaya çıkarmıştır, günümüzde sporun endüstriyel bir hal alması etik dışı davranışlara zemin hazırlamıştır.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Doping

Doping, etik dışı bir davranış olmakla birlikte sporcunun sağlığını bozan, ölümüne yol açan, sporu ruh ve beden sağlığını koruyan bir aktivite olmaktan uzaklaştıran bir eylemdir. 1998 yılında ünlü koşucu Florence Griffith Joyner yüksek miktarda büyüme hormonu kullandığı için kalp krizi geçirmiş ve hayatını kaybetmiştir.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Şike

Şike; maddi ya da manevi çıkar sağlamak amacıyla spor karşılaşması ya da yarışının sonucunu değiştirmeye yönelik yapılan anlaşma olarak tanımlanabilmektedir. Dünyada futbol başta olmak üzere basketbol, at yarışı, tenis, güreş gibi birçok spor dalında şikeye başvurulduğu tespit edilmiştir.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Şiddet

Şiddet; sporcular, antrenörler, hakemler, yöneticiler, taraftarlar ve sporun diğer paydaşları arasında ortaya çıkan fiziksel ya da sözlü saldırılardır. Sporda şiddetin 3 türü bulunmaktadır. Bunlar; ideolojik (politik) şiddet, dini şiddet ve ırkçı şiddettir.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

İrkçilik

Sporcuların hangi ten rengine veya hangi etnik kökene sahip olduğunun bir önemi olmamalıdır. Ancak bazı etik değerlerden yoksun insanlar için durum bu şekilde değildir. Tarihte bunun örneklerini fazlasıyla bulunmaktadır. Örneğin, 1936 yılı olimpiyatlarında Hitler'e büyük bir ders veren siyahi atlet Jesse Owens 100 metre koşusunda 10.3 saniye ile rekor kırarak şampiyon olup Hitler ideolojisinin sporla yıkılabileceğini kanıtlamıştır.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

İrkçilik

Ancak o dönemde 4 madalya ile ülkesine dönen Owens dönemin bakanları tarafından tebrik dahi edilmemiş, ülkesinde beyaz ırktan olanlarla aynı musluktan su bile içememiştir. Birçok işte çalışmak zorunda kalan atletin yaptığı açıklama ırkçılığın ve sporcuya sahip çıkmamanın özeti niteliğindedir: “Ne yapsaydım? Evet, 4 altın madalyam var ama madalyaları yiyemezsin.”

Sporda Etik Dışı Davranışlar

İrkçilik

1968 Meksika Olimpiyatlarında kürsüye çıkan siyahi atletler Smith ve Carlos, siyahilere karşı olumsuz tutumları protesto amacıyla siyah eldiven takarak, kürsüde ellerini yumruk yaparak havaya kaldırdıklarında seyirciler tarafından yuhalanmışlardır. Smith "Kazanırsam ABD vatandaşıyım, siyahi bir Amerikalı değil. Eğer kazanmazsam hemen zenci oluyorum. Biz siyahiyiz ve siyah olmakla gurur duyuyoruz. Bu akşam burada ne yaptığımızı siyahi Amerika çok iyi anlıyor, bundan eminim." demiştir.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Teşvik Primi

Başka bir takımın oyuncularına, oynayacakları müsabakada üçüncü bir takımın lehine bir sonuç ortaya çıkmasına yönelik performans göstermeleri ve motive olmaları için sunulan kayıt dışı para ve/veya çıkarlardır.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Cinsiyetçilik

Sporda cinsiyetçilik, hem kadın hem erkek sporcuları etkileyen yapısal bir sorun olup, etik dışı davranışlara zemin hazırlar. Bu davranışlar, eşitlik, saygı ve fair play ilkelerini ihlal eder; ayrımcılık, taciz, küçümseme ve fırsat eşitsizliği gibi tutumları tetikler.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Cinsiyetçilik (Kadın Sporcular Açısından)

Kadın sporcular, sporun tarihsel erkek egemen yapısı nedeniyle daha yoğun cinsiyetçilikle karşılaşır. Medya ve yorumcular, bazen kadın sporcuların performansını değil, fiziksel görünüşünü, kıyafetlerini veya "kadınsı" özelliklerini ön plana çıkartır. Bu, sporcunun atletik kimliğini değersizleştirir ve cinsel tacize kapı açar (örneğin, online şiddet veya yorumlarda cinsiyetçi dil kullanımı).

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Cinsiyetçilik (Kadın Sporcular Açısından)

Adil olmayan gelir ve ücret dağılımı: Kadınlar daha az sponsorluk, medya geliri ve ücret alırlar; bu, erkek sporcuların başarılarını abartılı şekilde ön plana çıkartan bir sistemle pekiştirilir. Sonuçta, kadın sporcuların emeği küçümsenir ve motivasyonları düşürülür.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Cinsiyetçilik (Kadın Sporcular Açısından)

Taciz ve şiddet: Erkek antrenörler veya seyircilerden gelen cinsiyetçi yorumlar ("kız gibi atıyorsun" gibi), fiziksel veya online tacize dönüşebilir. Bu, sporcunun mental sağlığını bozar ve sporu bırakmasına yol açabilir. Bu tavırlar etik dışıdır çünkü sporun birleştirici ruhunu zedeler, ayrımcılığı kurumsallaştırır ve kadınların hak ettiği saygıyı engeller.

Cinsiyetçilik (Erkek Sporcular Açısından)

Erkek sporculara yönelik cinsiyetçilik daha az görülse de, toplumsal cinsiyet stereotipleri nedeniyle ortaya çıkar; özellikle "kadınsı" kabul edilen branşlarda (jimnastik, artistik patinaj, senkronize yüzme) küçümseme ve alay söz konusu olabilir. Erkek sporcular, bu branşlarda "erkeksi olmayan" diye damgalanır, zorbalığa uğrar veya cinsellikleri sorgulanır. Bu, katılımı caydırır ve psikolojik baskı yaratır.

Sporda Etik Dışı Davranışlar

Cinsiyetçilik (Erkek Sporcular Açısından)

Stereotip baskısı sayesinde erkekler kendilerini sürekli olarak "güçlü, dominant" olmak zorunda hissettirilir; duygusal ifade veya "yumuşak" branşlar seçmek, dışlanmaya neden olur. Bu, erkeklerin de özgürce spor yapmasını engeller. Bu davranışlar etik dışıdır çünkü cinsiyet rollerini katılaştırır, bireysel özgürlüğü kısıtlar ve sporu herkes için erişilebilir olmaktan çıkarır.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Yeterlik

Antrenör, mesleği ile ilgili yeterliliklerini ve sınırlarını farkında olmalıdır. Sadece yeterli eğitim ve deneyime sahip olduğu hizmetleri ve teknikleri kullanmalıdır. Eğer antrenör üst düzey standartlara sahip değilse, çalıştığı sporculara zarar vermemek için gerekli önlemleri almalıdır. Yaptığı işle ilgili gerekli bilimsel ve profesyonel bilgilere sahip olmak, bunları güncel tutmak ve sürekli eğitime ihtiyaç duyduğunun farkında olmalıdır. Antrenörler, uygun bilimsel, profesyonel, teknik ve yönetsel kaynakları kullanmalıdır.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Yeterlik

Antrenör, mesleği ile ilgili yeterliliklerini ve sınırlarını farkında olmalıdır. Sadece yeterli eğitim ve deneyime sahip olduğu hizmetleri ve teknikleri kullanmalıdır. Eğer antrenör üst düzey standartlara sahip değilse, çalıştığı sporculara zarar vermemek için gerekli önlemleri almalıdır. Yaptığı işle ilgili gerekli bilimsel ve profesyonel bilgilere sahip olmak, bunları güncel tutmak ve sürekli eğitime ihtiyaç duyduğunun farkında olmalıdır. Antrenörler, uygun bilimsel, profesyonel, teknik ve yönetsel kaynakları kullanmalıdır.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Yeterliğin Sınırları

- Antrenörler, sadece eğitimleri, uygulamaları, süpervizyonlu ve profesyonel deneyimlerine dayanan kendi yeterlilikleri içindeki hizmetleri sunmalıdırlar.
- Antrenörler, eğitim aldıktan, uygulama yaptıktan ve o alanda teknikte uzman kişilere danıştıktan sonra yeni bir tekniği kullanmalıdırlar.
- Yeterince hazırlığı olmadan, kendi yeterliliklerinden emin olmadıkça antrenörler, sporcularını ve başkalarını zarardan korumak için adım atmalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Doğruluk/Dürüstlük

Antrenörler, antrenörlük uygulamaları sırasında centilmen ve dürüst olmalı, diğerlerinin haklarına saygılı davranmalıdırlar. Kendisini tanıtırken, niteliklerinden, kapasitelerinden veya mali konulardan bahsederken yanıltıcı, yanlış açıklamalar yapmamalıdırlar. İnanç sistemlerinin, değerlerinin, ihtiyaçlarının ve sınırlarının ve bunların çalıştıkları kişiler üzerindeki etkilerinin farkına varmalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Profesyonel Sorumluluklar

Antrenörler profesyonel görevlerini ve sorumluluklarını yerine getirebilecek profesyonel standartlara sahip olmalıdırlar. Antrenörler, kendi davranışlarının sorumluluklarını almalı ve antrenman yöntemlerini sporcuların ihtiyaçlarına adapte etmelidirler. Sporcuların ihtiyaçlarına cevap verebilmek için, profesyonel kişi ve kuruluşlara danışmalı, gerektiğinde, etik olmayan uygulamalardan kaçınmak ve bunları önlemek amacı ile meslektaşlarına danışmalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Kişiye Saygı ve Değer Verme

Antrenörler, kişilerin temel haklarına, değerlerine ve kişiliklerine saygı duymalıdır. Yaş, cinsiyet, ırk, etnik köken, ulusal kimlik, din, cinsel eğilim, engel, dil ve sosyo-ekonomik statü gibi farklılardan kaynaklanabilecek kültürel, bireysel ve rol farklılıklarının farkına varmalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Başkalarının İyiliğini Gözetme

Antrenör, profesyonel olarak temasta bulunduğu diğer kişilerin haklarını gözetmelidir. Profesyonel yaşamında antrenörler, sporcularının ve diğer katılımcıların iyiliğini dikkate almalıdır. Antrenörlerin sorumlulukları ve etik ilkeleri arasında bir çatışma ortaya çıktığında, bu çatışmayı zararı en aza indirecek şekilde çözmelidir. Antrenör, kendisi ile diğerleri arasındaki güç dengesizliğinin farkında olmalı; profesyonel ilişkiler süresince ve profesyonel iletişim sonrasında diğer kişileri yanıltmamalı, sömürmemelidir.

Antrenörlükte Etik Kurallar

Sorumlu Antrenörlük

Antrenör, yaşadığı ve çalıştığı topluma karşı profesyonel sorumluluklarının bilincinde olmalıdır. İnsanların iyiliğine katkıda bulunmak amacıyla spor bilgisini uygulamalı ve kamuoyu ile paylaşmalıdır. Mesleğini kötüye kullanmamalıdır. Antrenörler, yürürlükteki yasalara uymalı; spora özgü yasa ve politikaların geliştirilmesini teşvik etmelidir. Profesyonel zamanlarını kendi kişisel çıkarları doğrultusunda kullanmaktan kaçınmaları konusunda dikkatli olmalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Standartlar

Antrenörler, alanlarındaki güncel bilimsel ve mesleki gelişmeleri takip etmeli ve kullandıkları bilgi, beceri ve yöntemleri bu doğrultuda güncellemelidir.

Antrenörler, karar verirken ve mesleki faaliyetlerini yürütürken bilimsel ve profesyonel bilgilere önem vermelidirler.

Antrenörler; bireylere, gruplara ve organizasyonlara sundukları hizmetleri, karşı tarafın anlayabileceği bir dil ile açıklamalı; uygulamalar sonrasında ise hizmetlerin bulguları ve sonuçları hakkında bilgilendirme yapmalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Standartlar

Antrenörler, kendilerinden farklı değerlere, tutumlara ve görüşlere sahip bireylerin haklarına saygı göstermelidirler.

Antrenörler; yaş, cinsiyet, ırk, etnik köken, ulusal köken, din, cinsel yönelim, engellilik durumu, dil, sosyoekonomik statü veya yürürlükteki yasalarla belirlenmiş herhangi bir unsura dayanarak ayrımcılık yapmamalıdır.

Antrenörler cinsel tacize yeltenmemelidirler. Cinsel taciz; cinsel içerikli talepler, fiziksel temas, sözel ya da sözel olmayan ve doğası gereği cinsellik içeren davranışları kapsar.

Antrenörlükte Etik Standartlar

Antrenörler, kişisel sorunlarının ve çatışmalarının mesleki verimliliklerini etkileyebileceğinin farkında olmalıdırlar. Bu doğrultuda, sporculara zarar verebilecek kişisel problemlerini tanımalı ve bu tür durumların sporculara yansıyabileceği faaliyetlerden kaçınmalıdırlar.

Antrenörler, performanslarının olumsuz etkilenmemesi için kişisel sorunlarına ilişkin belirtilerin farkına varmalı ve gerektiğinde destek almalıdırlar.

Antrenörlükte Etik Standartlar

Antrenörler, kişisel problemlerinin görevlerini yeterli düzeyde yerine getirmelerini engelleyebileceğini öngördüklerinde profesyonel yardım almalı; gerekli durumlarda mesleki sorumluluklarını azaltmalı ya da geçici veya kalıcı olarak görevlerini bırakmalıdırlar.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

1. İŖiyle ilgili profesyonel karar almalıdır.
2. Meslektaşlarının değer, tutum ve kendisinden farklı olan fikirlerine saygı göstermelidir.
3. Antrenmanlarda gerekli bilgiyi sporcularına açık bir Ŗekilde aktarmalıdır.
4. İnsan haklarına saygılı olmalı, din, dil, cinsiyet, yaş ve benzeri ayırım yapmamalıdır.
5. Takım içinde uyumu korumada tarafsız davranmalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

6. Toplumun antrenöre duyduğu saygıyı azaltacak davranışlardan kaçınmalıdır.
7. Sahip olduğu yeterlilikleri abartmamalıdır.
8. Antrenörlükteki çabası spora ve sporcuya yarar sağlama yönünde olmalıdır.
9. Yeterli olduğu konularda sorumluluk almalıdır.
10. Yarışmanın gerginleştiği anlarda soğukkanlı davranmalıdır.
11. Kişisel problemlerini işine yansıtmemelidir.
12. Olumlu sportif davranış öğretimi konusunda çaba harcamalıdır.
13. Yarışma ve antrenmanlarda güvenli bir çevre sağlamalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

14. Mesleğini iyi bir şekilde yerine getirebilmek için kendini sürekli geliştirmelidir.
15. Sahada her hangi bir tütün maddesi/alkollü içecek kullanmamalıdır.
16. Küfürlü ve argo bir dil kullanmamalıdır.
17. Sportmen davranışı teşvik etmelidir.
18. Yasalarca herhangi bir zorunluluk olmadıkça bağlı bulunduğu kurumla ve sporcuları ile ilgili bilgileri (kişisel problemleri, ailevi bilgileri v.b.) gizli tutmalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

19. Rekabette dürüstlüğe önem vermelidir.
20. Yarışma kurallarına saygılı olmalıdır.
21. Yazılı kurallara olduğu kadar yazılı olmayan kurallara da (fair play) sadık kalmalıdır.
22. Yarışma sırasında hakemlerin verdikleri kararlara saygı duymalıdır.
23. Sporcularını ve seyircilerini hakemlere karşı kışkırtmamalıdır.
24. Hakemlerle ilgili şikayetlerini yazılı olarak hakemi görevlendiren organizasyona yapmalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

25. Hakemlere karşı daima kontrollü ve seviyeli davranmalıdır.
26. Diğer antrenör ve kulüpleri eleştirirken küçültücü ifadeler kullanmamalıdır.
27. Sporu koruma ve geliştirme sorumluluğuna sahip olmalıdır.
28. Çeşitli organizasyonlar (kamp yerleri, yemek, vb) için öneride bulunduğunda tarafsız olmalı ve birden fazla öneri vermelidir.
29. Başarısızlığa sebep gösterirken gerçekçi olmalıdır.
30. Basın toplantısı ya da toplum önündeki konuşmalarda doğru olmayan demeç vermemelidir.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

31. Sporcu ve seyircilerin bulunduğu ortamlarda resmi makamların temsilcileri ile tartışmaktan kaçınmalıdır.
32. Sporcuları için örnek bir kişi olmalıdır.
33. Sporcularının sağlık ve güvenliklerini kazanmanın öneminden üstün tutmalıdır.
34. Sporcularının rakibi sakatlamaya yönelik davranışlarına izin vermemelidir.
35. Performansı yeterli olmayan sporcuya gerçek dışı vaatte bulunmamalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

36. Sakatlanan sporcuları uygun tıbbi müdahaleye yönlendirerek, doktor önerilerine göre hareket etmelidir.

37. Sakatlanan sporcuyu oyundan almalıdır.

38. Yarışma esnasında karşı takımın sporcularıyla sözlü ya da fiziksel olarak çatışmamalıdır.

39. Sporcular arasında ayrımcılık yapmamalıdır.

40. Sporcularıyla cinsel ilişkiye girmemelidir.

41. Sporcuların seks objesi olarak görülmelerine izin vermemelidir.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

42. Sporcularını tehlikelerden koruma sorumluluğunu almalıdır.
43. Sporcularının kişisel –ailevi sorunlarına yardım etmelidir.
44. Kendi sporcuları dışındaki sporculara da ihtiyaçları olduğu durumda destek vermelidir.
45. Sporcuların sigara ve alkol kullanmamalarını desteklemelidir.
46. Sporcu performansını belirlenmiş standartlar dahilinde değerlendirerek geri bildirim vermelidir.
47. Her bir sporcunun varlığına saygı duymalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

48. Sporcularını toplum önünde eleştirerek aşağılamamalı, küçük düşürmemelidir.

49. Bünyesinde çalışan sporcuların gelişimine katkı sağlayacak her türlü alan uzmanları ile işbirliği içinde bulunmalıdır.

50. Sporcularını röportaj esnasında nasıl davranması gerektiği konusunda bilgilendirmelidir.

51. Yaptırmış olduğu aktivitelerin sporcuların yaş, deneyim, beceri, fiziksel ve psikolojik durumlarına uygun olduğundan emin olmalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

52. Sporculara zarar verebilecek antrenman tekniklerinden kaçınmalıdır.

53. Malzeme seçiminde sporcuların güvenliğine dikkat etmelidir.

54. Sakatlanmış sporcuların yarışmalara devamı kararını verirken, sporcuların gelecekteki sağlıklarını ön plana alarak sakatlıktan tam olarak iyileşmeden antrenmanlara dönmelerine izin vermemelidir.

55. Uygun olduklarında sporcularına sorumluluk vererek yetişmelerini sağlamalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

56. Zararlı ilaç kullanımına karşı sporcularını bilgilendirerek önleyici bir tutum sergilemelidir.

57. Takımda disiplini sağlarken sporcuların kişiliklerine karşı saygılı olmalı, onları aşağılamamalıdır.

58. Profesyonel olmayan sporculardan antrenman için talep ettiği süre sporcuların öğrenimleri ve akademik gelişimleri için ayrılan süreyi etkilememelidir.

59. Sporcular ve aileleri ile sporcuların takım içerisindeki hak ve sorumlulukları ile ilgili iletişim kurmalıdır.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

60. Sporcularına sporun yanı sıra eğitimin önemini de vurgulamalıdır.
61. Sporcularına kazanmanın iyi bir takım çalışmasının sonucu olduğunu benimsetmelidir.
62. Sporcularına antrenmanın amaçlarını açıklamalıdır.
63. Sporcularına doktor reçete ile yazmadıkça her hangi bir ilaç kullanımı konusunda tavsiyede bulunmamalıdır.
64. Sporcuları cezalandırırken kişiliklerine zarar vermemelidir.
65. Sporcuları cezalandırırken performanslarına zarar vermemelidir.

Antrenörlük Mesleği Etik İlkeleri

66. Sporcularına kuralların uygulanma amaçlarını açıklamalıdır.

67. Sporcularını her zaman yarışmaların yazılı kuralları ile yarışmanın ruhuna bağlı kalarak oynamaları yönünde etkilemelidir.

İSTİSMAR

Çocuk ve İstismar

WHO

Dünya Sağlık Örgütü'na göre, çocuklara karşı uygulanan istismar çeşitleri şunlardır:

1. *Fiziksel istismar*
2. *Duygusal istismar*
3. *Cinsel istismar*
4. *İhmal edilme*
5. *Ticari sömürü*

Fiziksel İstismar

Çocuğun; yaşamına, gelişimine, bedenine ve/veya onuruna zarar veren ya da zarar verme ihtimali olan hareketlerde bulunma ve çocuğun kaza dışı her türlü yaralanmasına sebep olmaktır.

Fiziksel İstismar

Fiziksel İstismar

Duygusal İstismar

Ebeveyn, antrenör ya da çocuğa bakan kişinin, reddetme, aşağılama, tehdit etme, suçlama sözleriyle çocuğun ruh sağlığını bozacak etkide bulunması ve bunlara bağlı olarak çocuğun, büyüme gelişme ve ruh sağlığı açısından kapasitesine ulaşmasının engellenmesidir.

Cinsel İstismar

Çocuğun tam olarak anlayamadığı; kandırma, zorlama, baskı ve/veya statü kullanılarak, onay vermesinin mümkün olamayacağı; toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dahil edilmesidir. Çocuğun rızası olmasının önemi yoktur, cinsel istismar suçtur.

Cinsel İstismarın Fiziksel Belirtileri

1. *Genital bölge veya ağız çevresinde ağrı, renk değişimi, kanama*
2. *Tuvalet yaparken sık tekrarlanan ağrı*
3. *Tuvalet eğitiminden bağımsız olarak altına kaçırma*

Cinsel İstismarın Duygusal Belirtileri

1. *Geceleri uyku sorunları, kabuslar*
2. *Ruh halinde değişiklikler, aniden öfkelenme*
3. *Bazı mekan veya kişilerden korku*
4. *Kendine zarar verme davranışları*
5. *Evden ya da okuldan kaçma*

Cinsel İstismarın Diğer Belirtileri

1. *Karanlıktan korkma*
2. *İştah azalması*
3. *Neden yokken karın ağrısı hissi*
4. *Bazı insan ve mekanlara karşı korku, onlarla yalnız kalmama isteği*
5. *Büyük çocuklarda yatağa işeme, parmak emme, iletişim kurmama*
6. *Çocuğun aniden bol miktarda harçlığının olması*
7. *Başka bir yetişkine sırrını açıklamayı reddetme*
8. *Sürekli yeni ve kendinden oldukça yaşlı arkadaşından bahsetme*
9. *Kendine zarar verme davranışları (kesme, saç yolma, v.b.)*

Cinsel İstismarda Ne Yapılmalı

1. Çocuk sakin bir şekilde; panik olmadan, telaşa vermeden, sinirlenmeden dinlenmeli,
2. Çocuğa inanılmalı, kendisine olanların onun suçu olmadığı anlatılmalı. Bu gibi olayları söylemek çocuklar için hiç kolay olmaz.

Cinsel İstismarında Ne Yapılmalı

Çocuklar, olanları anlatırlarsa:

- 1. İstismarcılarının onlara zarar vereceğinden,*
- 2. Ebeveynlerini üzüp kızdıracaklarından,*
- 3. Ailelerinin kaosa itilip dağılacağından,*
- 4. Ailelerinden koparılacaklarından korkarlar.*

Bu nedenle, çocuk, tacizcinin ona tekrar zarara vermesi ihtimaline karşı korunmalıdır.

ihmal Edilme

*Çocuğun beslenme,
barınma, eğitim, korunma,
sevilme gibi temel fiziksel ve
duygusal gereksinimlerinin
karşılanmasında ihmal
gösterilmesidir.*

